

Més forner que periodista

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que el poeta Vicent Andrés Estellés fou aprenent de forner, d'orfebre i mecanògraf. Més tard, hi llegim que va treballar en un diari, del qual fou redactor en cap des del 1958 fins al 1978. És a dir, que fou periodista, feina que va exercir com a professional titulat per l'Escola Oficial de Periodisme, de Madrid.

Constructor empetitit

Les 14 cases del cul-de-sac on viu la Marguerite d'*El gat*, set de les quals han estat enderrocades, van ser totes elles construïdes pel seu pare ("son père avait fait construire jadis les maisons de l'impasse") i per això el carrer porta el seu nom. Segons Quaderns Crema-Lluís Maria Todó, no les va fer pas totes: "temps enrere el seu pare havia fet construir cases al passatge que portava el seu nom".

Fan desafinar el Rei

L'edició labutxaca-Oliva d'*A través del mirall* fa retreure el Rei al Missatger, que li ha parlat cridant, "d'això en dius xiuxiuejar?", però el Missatger no li havia dit pas que parlaria xiuxiuejant, segons labutxaca-Oliva, sinó que parlaria "baixet". Lògicament, el Rei retreu al Missatger que no hagi fet el que li ha dit, exactament. El Missatger anuncia: "I'll whisper it". I el Rei replica: "Do you call that a whisper?". L'edició de Càtedra també fa com labutxaca-Oliva. En canvi, Víctor Compta i Amadeu Viana mantenen immaculat el diàleg. L'opció de Compta és: "Ho diré en veu baixa" / "Consideres que això és parlar en veu baixa?". I la de Viana, "Li ho diré a cau d'orella" / "¿Això és a cau d'orella?".

No podem gratinar a deshora

El DIEC2 manté que "gratinar", com deia el DIEC1, és "torrar la part superior (d'una menja) abans de servir-la". Si t'han posat a taula macarrons o coliflor sense gratinar ja no pots demanar que te'ls gratinin.

Narcís-Jordi Aragó reporta el combat del periodisme democràtic viscut a Girona el darrer franquisme

El periodista i escriptor Narcís-Jordi Aragó (Girona, 1932), un dels protagonistes més destacats de la represa del periodisme català, reporta en el llibre memorialístic *Periodisme sota sospita*, editat per Acontravent, el combat democràtic i nacional viscut a Girona a través sobretot del setmanari que va dirigir, *Presència*, durant el darrer franquisme. Exactament, des del desembre del 1952, quan edita el seu primer text en una publicació religiosa, del bisbat, *Vida Catòlica*, fins al dia 1 d'abril del 1977, dia de la derogació de l'article 2 de la llei de premsa i impremta, article que tants maldecaps va causar a Narcís-Jordi Aragó mateix, al setmanari i a tots aquells periodistes que van compartir amb ell aquell combat, on les derrotes s'alternaven amb les conquestes.

Com recorda Aragó, *Presència* va superar l'estadi de la premsa local i comarcal i es va convertir en un referent obligat en el món de l'oposició al franquisme i de la resistència catalanista. Van ser moltíssims els periodistes, intel·lectuals i polítics

—o futur polítics— d'arreu dels Països Catalans que es van interessar per les seves pàgines i hi van publicar els seus escrits. Si algú s'entretingués a fer-ne el cens, aplegaria cap a 800 signatures significatives, diu.

De les pàgines de la revista van sorgir un gran nombre de polítics que ocuparien alts càrrecs locals, regionals i nacionals. En el camp periodístic, directors de diaris i d'emissores de ràdio i de televisió; professors universitaris de periodisme i degans del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

En el camp de la cultura i l'ensenyament, incomptables catedràtics i professors de tots els nivells educatius, un director de la Institució de les Lletres Catalanes, un director del Museu d'Història de Catalunya i un director del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. En el camp de les lletres, són nombrosos els assagistes, narradors i poetes que pràcticament es van estrenar com a escriptors a les pàgines del setmanari. També van sortir-ne persones rellevants del món econòmic així com molts dirigents d'entitats, associacions i corporacions.

Però més enllà de la història de la revista, que ja existeix, el valor del llibre és el del testimoni viscut, les nombroses anècdotes i, en especial, les relacions personals que Aragó ha establert amb una llarga llista de persones, gràcies a *Presència*. Hi ha, en primer lloc, els homes de la revista, ja desapareguts, com Manuel Bonmatí, Francesc Ferrer i Gironès i Just M. Casero. I, en segon lloc, la llarga llista de persones que van tenir una determinada relació, però sempre generosa, amb el setmanari. Aquí trobem grans noms de la vida cultural catalana: Salvador Espriu, Maurici Srerahima, Aurora Bertrana, Carles Fages de Climent, Ernest Lluch, Narcís Jubany, Pierre Vilar, Joan Reglà, Santiago Sobrequés, Cassià M. Just i Josep Maria Huertas, entre d'altres. Dos grans coneguts —no pas amics— completen la llista de les relacions personals, Josep Pla i Salvador Dalí, mentre que Josep Tarradellas mereix un capítol a banda.

Aragó entrevista Josep Tarradellas a Perpinyà el febrer del 1977, vuit mesos abans del seu retorn.